

»Spomini so edini raj, iz katerega nas ne morejo pregnati.«

In spomini so edini, ki jih imamo na umrlega otroka. To so po navadi otroci, ki še niso pričeli živeti oz. so bili s starši zelo kratek čas. Zato je zelo pomembno slovo in ustvarjanje spominov.

Petra Pauer

Spomini, spomini, spomini ... pomagajo nam zaživeti, preživeti in živeti.

Spominjati se njegovih potez, njegovih rokic, nogic, teleščka. Občutiti otroka v naročju, njegovo težo.

Ga povonjati, pobožati, poljubiti ... vse to pomaga pri procesu žalovanja in pri ustvarjanju spominov na otroka. Spomini so tako potrebni za žalovanje in za življenje naprej.

Vendar je to tako težko sprejeti in ozavestiti.

Ustvarjanje spominov je sprva boleče. In starši zelo težko poslušajo in slišijo, kako zelo je to pomembno.

Tudi zame je boleče, ko jim moram predati konkretna, »tehnična« priporočila, kako si naj ustvarijo spomine oz. kako naj oblikujejo porodni načrt mrtvega otroka.

Zelo težko, zelo boleče vendar z mislijo in prepričanjem, ki je resnično, da je slovo in ustvarjanje spominov edino zdravilo, ki žalujočim staršem pomaga skozi proces žalovanja in življenje.

Ustvarjanje spominov je sprva boleče. In starši zelo težko poslušajo in slišijo, kako zelo je to pomembno.

Skozi dolgoletno študijo smo ugotovili, da je dokazano manj depresivnih obdobj, da gre proces žalovanja tekoče, kadar imajo starši spomine in stvari umrlega otroka. Ker se ne borijo za obstoj otroka, ker imajo »dokaze«, da je otrok bil in je del njihove družine in življenja. Ker so ga videli, začutili in se poslovili.

Leta nazaj, ko se starši niso poslovili od svojih otrok in ne imeli spominov nanj pa je bilo veliko težje. Večinski del žalovanja so se ukvarjali z razmišljanjem o tem, kakšen je bil, kje sploh je moj otrok ipd. Ukvarjali so se z neljubimi in nesočutnimi spomini iz porodne sobe in odnosov. To je bilo težko obdobje in posledica tega več zelo težkih žalovanj in dolgih iskanj in soočenj s smrtjo otroka.

Morda se nam na začetku zdi preveč stresno, vendar še nikoli ni nihče od žalujočih se vrnil v društvo in obžaloval. Prav nasprotno, zgodi se, da kasneje starši iščejo »spomine«, kličejo v društvo ali so morda otroka fotografirali ipd.

Ko se nam zgodi smrti otroka je naš prvi in najpogostejši odziv, da ga ne želimo videti in si želimo ohraniti spomine fotografij UZ ipd., vendar s sočutno podporo strokovnih delavcev v porodnišnicah in **v društvu Solzice** največkrat ohranimo in naredimo najlepše spomine na umrlega otroka.

Starši imajo pravico:

- Poimenovati otroka.
- Preživeti čas z umrlim otrokom kolikor ga potrebujejo.
- Ustvariti čim več spominov: odtis stopalc, dlani, pramen las, fotografije.
- Spodbujamo, da starši s seboj prinesejo pleničke oz. oblekice v katere bodo zavili svojega otroka. En kos oblačila oz. pleničke si shranijo za »škatlo spominov«.
- Spodbujamo, da si shranijo vse predmete, ki so del spomina na otroka.
- S parom se pogovorimo in skupaj pripravimo slovo na način, kakršnega si želita.

Ali ni to preveč stresno in povzroča še večjo bolečino ob smrti otroka?

Ne. Morda se nam na začetku tako zdi, vendar še nikoli ni nihče od žalujočih se vrnil v društvo in obžaloval. Prav nasprotno, zgodi se, da kasneje starši iščejo »spomine«, kličejo v društvo ali so morda otroka fotografirali ipd.

Kdo se lahko poslovil od otroka?

Žalujoča starša se odločita, kdo poleg njiju se bo še poslovil od otroka. Včasih so to stari starši in sorojenci. Starši sami precenijo oz. se po posvetu odločijo, kako bodo vključili sorojence v slovo.

Težko je žalovati za nekom, ki ga nisi poznal oz. sploh še ni »obstajal« za okolico.

Ali slovo prinaša težke občutke?

Slovo pomaga, da otroka začutimo in se od njega poslovimo. Morda na začetku, kadar oblikujemo porodni načrt, se soočamo s težkimi občutki in zanikanjem z vsem, kar bi nas spominjalo na otroka.

Slovo je trenutek, kjer prevladuje ljubezen, mir in čas se ustavi. To je trenutek žalosti, vendar tudi miru in nežnosti. Starši v ljubezni, nežnosti in spokoju preživijo nekaj časa z otrokom in v spomin si vtisnejo te dragocene trenutke, ki jim pomagajo preživeti in zaživeti.

Slikati mrtvega otroka?

Da. Za vsakega starša je njegov otrok najlepši. Fotografija otroka je dragocen spomin in opomin, da je otrok bil in da je del družine. Nemalokrat oz. zelo pogosto si starši v domovih uredijo »spominsko poličko« kamor postavijo tudi fotografijo otroka. S ponosom pokažejo sliko svojega otroka sorodnikom in prijateljem. Tako dobijo na vrednosti in pomembnosti in ne nazadnje pogosto tudi pravico do obstoja njihovega otroka in posledično tudi pravico do žalovanja.

Težko je žalovati za nekom, ki ga nisi poznal oz. sploh še ni »obstajal« za okolico.

